

VETERINA

Autor: Veronika Koubalová

V následujících řádcích se dozvíte něco o péči, základních nemocech, vakcinaci.....

Pořízení štěněte

Vyvarujte se pořízení štěněte na různých trzích, burzách, přes „divné,, inzeráty od nezodpovědných chovatelů. Doporučit lze jen odběr od solidního chovatele, který Vám bude rád nápomocen. Měli by jste si prohlédnout matku, případně i otce. Ideálně je sledovat matku a štěňata při hře, krmení, pohybu venku a udělat si prvotní úsudek o případných nedostatcích exteriérových, nebo povahových vlastnostech. Opatrní jsme u štěňat atypických, vyhublých a jinak výrazně odlišných od zbytku vrhu. Velké břicho nemusí znamenat plné a napapané břicho, ale může signalizovat výskyt že je ratolest začervená. Když si vezmeme zesláblé, nebo nemocné štěně je třeba se připravit na to, že bude potřebovat vyšší nároky a péči, než zdravé. Štěně odebíráme ve věku 8 týdnů a mělo by být minimálně 1-2x odčervena a jednou vakcinována. Zdravé štěně je zvědavé, chce si hrát, má chuť do jídla. Správné rovněž nejsou výtoky z očí, zápach z uší, průjem, naježená srst a apatie.

- Již před příchodem štěněte poříd'te pelíšek, krmivo, hračky a další potřebné, ať je příchod pro nového člena rodiny veselý a příliš nesmutní. Věnujte mu dostatek času

- Nový přírůstek můžete nechat u veterináře prohlédnout hned po koupi. Vhodnější je počkat 7-10dní, štěně si na Vás již zvykne, objeví se případné komplikace... Tuto návštěvu pak můžeme rovnou spojit s přeočkováním. Je to lepší, protože případná brzká návštěva spolu s velkým stresem může snížit efekt vakcinace. Navíc inkubační doba u většiny infekčních onemocnění je 7 dní. Až revakcinace zaručí spolehlivou ochranu, proto venčení ve městech a návštěvy parků, či jiných míst s velkou koncentrací zvířat omezíme na minimum.

- Na co nezapomenout:

-pravidelná vakcinace

-pravidelné odčervení- určitě 1x za rok (dle typu vakcíny)

-odblešení

-pravidelná a preventivní péče o chrup, uši, dráčky, srst....

-preventivní návštěvy u veterináře

-krmíme pravidelně v přiměřené dávce vhodným krmivem

-pravidelné venčení-přizpůsobíme věku a plemeni

-hafiku je třeba zajistit i odpočinek a dostatek spánku

Odčervení

Výskyt střevních parazitů- hlístic a tasemnic je častý u psů i koček velmi častý. Mnoho zdravých jedinců má ve střevech malou invazi těchto cizopasníků.

Ohroženou skupinou jsou zejména psi, kteří se shromažďují na malém prostoru (sídliště, cvičiště....), kde dochází k promoření prostředí. Např. vajíčka škrkavek jsou velmi odolná a schopná invaze po dlouhou dobu.

Na rozdíl od vakcinace, nechrání žádné odčervení před reinvazí, která může nastat po velmi krátké době - někdy i během týdne.

Cílem odčervení je zlikvidovat aktuálně přítomné parazity, nebo zabránit přemnožení a dostat tak jejich stav pod kontrolu.

Nejvíce se vyskytují škrkavky a tasemnice (rod *Toxocara* a *Taenia*), nejsou přenosná na člověka. Vyjimkou je vzácné krátkodobé přežívání tasemnic rodu *Dipilidium* u malých dětí a pak výskyt vývojových stádií škrkavek (larva migrans) u lidí, kde může působit zdravotní potíže. Předcházet lze běžnou hygienou.

Nebezpečná je tasemnice rodu *Echinococcus*.

Především u mladých psů se můžeme setkat s protozoární nákazou přenosnou na lidskou populaci, kterou vyvolává prvok *Giardia intestinalis* a *Cryptosporidium canis*. Zde běžné preparáty nepomohou a je důležitá hygiena pravidelná diagnostika.

Toxoplasma gondii - protozoa je obávaná v humánní medicíně. Je přenosná na člověka. Infekce ženy během gravidity je velmi nebezpečná pro plod. Konečným hostitelem je kočka, mezi hostitel je člověk a teplokrevná zvířata.

Nejčastější cesta infekce je kontakt se syrovým masem hospodářských zvířat, neomyté nádoby.....

Od kočky se můžeme nakazit zárodky, které se nazývají oocysty, které jsou vylučovány trusem. Vylučované oocysty jsou infekční až po minimálně 3 denní expozici vzdušným kyslíkem, dříve onemocnění vyvolat nemohou-nejso schopny dalšího vývoje. Většina jinak zdravých koček oocysty vylučuje jen jednou v životě po dobu 1-3 týdnů, potom se u nich vyvine dostatečná imunita, aby nedošlo k opětovnému nakažení. Běžně mají kočky tuto periodu během prvního roka života.

Vajíčka ani články tasemnic se nevyklučují pravidelně. Nemusíme je tedy najít v každém zorku trusu. Proto děláme na vyšetření vzorek směsný, odebíraný během 3-5dní, který do vyšetření skladujeme v chladu.

-doporučený odčervovací program

odčervení věk štěněte spektrum účinku odčervovacího léku

1. 2 týdny proti škrkavkám

2. 4 týdny proti škrkavkám

3. 6 týdnů proti škrkavkám

4. 8 týdnů proti škrkavkám i tasemnicím
5. 12 týdnů proti škrkavkám i tasemnicím
6. 6 měsíců proti škrkavkám i tasemnicím

Dospělého psa odčervujeme 2x ročně kombinovaným přípravkem proti škrkavkám i tasemnicím. Přijdou-li do kontaktu se psem těhotné ženy, nebo malé děti je vhodné odčervovat jednou za 2-3 měsíce.

Péče o zoubčky

Existují dva druhy chrupu- mléčný a trvalý. Počty zubů jsou u každého druhu konstantní. Stoličky u mléčného chrupu psa nejsou.

	zubní vzorec štěněte		zubní vzorec
trvalý			
mléčný je	3130	(dospělý jedinec)	3142
	-----		-----
	3130		3143

Pořadí- řezáky, špičák, třenové zuby a stoličky. Horní čelist / spodní čelist

Pes vyměňuje mléčné zuby za trvalé přibližně od 3 do 6-7 měsíců věku. Někdy dojde- zejména u malých plemen k zadržení mléčného zubu, takže vedle mléčného zubu vyrůstá zub trvalý. Tím je drážděna dásně a lůžko zubu, vzniká riziko nesprávného růstu trvalého zubu. proto se doporučuje v některých případech extrakce mléčného zubu, pokud situace nevyžaduje jinak, provádí se většinou v 8-9 měsících věku.

Zubní povlak se začíná tvořit během života, z něj pak vzniká **zubní kámen**. Náchylná na zubní kámen jsou zejména malá plemena, s kamenem se u nich můžeme setkat již mezi prvním a druhým rokem života.

Zubní kámen odhaluje lem dásně, který přiléhá ke krčku a umožňuje tím vstup infekce ke kořeni zubu a do mezizubního prostoru. proto na zánět dásní navazuje závažnější periodontální, což může vést až ke ztrátě zubu.

Zejména u malých plemen by měla být kontrola chrupu prováděna 1x ročně, spojena třeba s vakcinací, v případě problému vícekrát.

Vzniklý kámen je třeba odstraňovat a to pravidelně. Nejvhodnější je k tomuto účelu ultrazvuk. Je to nejšetrnější metoda s ohledem na dásně a sklovinu. Na ultrazvuk se psi sledují a je nutná alespoň 12hod. hladovka.

Pokud se kámen neodstraní, jednak se poškozuje zub jako takový a jednak se ze vzniklé infekce v dutině ústní šíří zánět, který zatěžuje organismus-hlavně srdce, játra a ledviny.

Základem, hlavně pro psy mající sklony k zubnímu kameni je **čištění**. Postupujeme táhlými pohyby od kořene zubu ke hrotu zubu-tak stáhneme nejvíce nečistot. Efekt se dostaví zejména při pravidelném čištění 2-3x týdně. Čištění 1x za týden žádný efekt nemá. Používáme zásadně kartáčky

pro psy, neboť lidské mají jiný sklon štětín a jsou příliš tvrdé, tím dráždí dásně. Používáme i psí pastu, ta pro lidi pění, pro psa je nepříjemná chuť a dráždí sliznici žaludku, proto ji většina i zvrací. Správným a pravidelným čištěním se tvorba zubního kamene zpomaluje, mizí plak a zápach z dutiny ústní.

Ušiska

S čištěním začínáme asi v půli roce a to z důvodu hygienického i „tréninkového“. Čím dříve si pes zvykne, tím lépe. Frekvence čištění je individuální v závislosti na plemeni, osrstění, množství chlupů ve zvukovodu, prodělaných onemocnění.

U náchylných, srstnatých, klapouchých čistíme dle potřeby asi 1x za měsíc.

Čistíme zásadně preparáty k tomu určenými.

Postup: mírně skloníme psovy čenich dolů lehkým tlakem na nos, lehce natáhneme boltes dozadu a nahoru- tím se zvukovod dostatečně zpřístupní. Aplikujeme čistící rozok, promneme zvukovou trubici přes kůži (uslyšíme typické mlaskání), tekutina se tak dostane do kontaktu s ušním mazem, rozpustí ho a vydesinfikuje sliznici pokrývající zvukovou trubici. Poté vyčistíme pomocí výtěrky nebo vaty do sucha.

Pokud uši čistíme olejíčkem tak ucho olejíčkem vytíráme. Vatu namáčíme do oleje. Nenamočíme poslední 2-3 výtěrky, aby ucho zůstalo čisté.

Nevýhodou olejíčku je nerozpuštění ušního mazu, větší pracnost, ucho nevytřeme do sucha a vzduch pak proniká k sliznici hůře a může vzniknout zánět. Ostatní preparáty naopak více dráždí sliznici, ale jsou lepší pro manipulaci.

Uši na sucho nečistíme, protože by došlo k podráždění a odření sliznice.

-U náchylných a srstnatých plemen rovněž vytrháváme chloupky z boltce a vertikálního zvukovodu. Typická plemena s nadměrným růstem chlupů v této krajině je pudl, palácový psík, shi-tzu.....malá dlouhosrstá plemena. Trhání chloupků by nemělo být nárazově např. při střihání, ale průběžně. Ideálně 1x za dva týdny a po částech. když vytrhnete velké množství naráz, způsobíme silné podráždění a otok sliznice. Ten může přejít i v zánět.

Zánět poznáme podle toho že hafík klepe hlavou, tře si uši, nahromadí se maz, ucho je bolestivé na dotek.....v těchto případech netrháme chloupky ani sami nečistíme, ale půjdeme na návštěvu na veterinu...

Drápečky

Hafík si je většinou obrušuje sám při procházkách. U některých jedinců se ale musí pravidelně zakracovat. Jsou na to kleště tzv. „gilotynky,, nebo klasické kleště.

Drápky nenecháváme přerůstat. Správnou délku na zakrácení dráпку Vám poradí veterinář. Přerostlé drápky se špatně ošetřují, protože bohatě krvená a inervovaná škůra přerůstá do rohoviny. Proto pak zákrok na přerostlém drápu je bolestivý a může nastat i krvácení.

U štěňat se většinou odstraňují v prvním týdnu páte prsty na zadních končetinách, z důvodu

pozdějšího zranění.

Dráp se skládá z dřene, škóry a rohoviny (ta je na povrchu)

Anální váčky

Anální váčky jsou pachové žlázy v oblasti konečníku. Slouží ke značkování teritoria. Většinou se vyprazdňují bez problému spolu s odchodem trusu, nebo při otírání zadečku o předměty.

Někdy může dojít k omezení odchodu sekretu těchto žláz. Pes si začne olizovat oblast konečníku, sedá si a jezdí zadečkem po zemi- tzv. sáňkování, otírá se o předměty a drbe se. Někdy důsledkem tohoto může být zánět kůže v oblasti hřbetu psa a horší, olámaná srst na hřbetu psa.

Žlázky vymačkává veterinář, ale v případě opakujících se problémů je vhodné je chirurgicky odstranit.

PSÍ INFEKCE

Psinka

Nebezpečné virové onemocnění. Vyskytuje se v několika formách: plicní, kožní, nervové, katarální (postihuje zažívací trakt). Zvláště náchylná jsou štěňata, ale onemocnět mohou i starší zvířata. Dostaví se horečky, nechutenství, výtoky z očí a nosu, kašel, zvracení, průjem, netečnost. Při postižení nervového aparátu jsou časté křeče a většinou dochází k úhynu. I u vyléčeného psa se pak v průběhu života mohou vyskytovat komplikace- poškozená zubní sklovina(tzv. psinkový chrup), poškození kloubů, záškuby různých svalových skupin, epileptiformní záchvaty....

Virus psinky je citlivý vůči vyšším teplotám, v zimním období ale může přežívat i několik týdnů.

Parvovirus

Způsobuje vysoce nakažlivé onemocnění psů. Projevuje se zvracením a průjmy, často končí úhynem. Vyskytuje se nejčastěji v populaci štěňat. Nejčastějším zdrojem viru je kontaminovaný trus, kterým se nakazí jeden pes od druhého. Pasivně se může přenést i kontaminovanou srstí, tlapkami, předměty...Parvoviry jsou odolné jak k nízkým tak k vysokým teplotám, i proti většině dezinfekčních prostředků. Jejich přežívání v trusu se odhaduje na roky.

--doporučení--

Jestli se v domácnosti nacházel pes s klinickými příznaky psinky nebo parvovirozy je vhodné i po důkladné desinfekci počkat alespoň půl roku do příchodu nového štěněte. Nebo si donést proočkované štěně- alespoň 4 měsíce staré.

Koronavirus

Onemocnění, které je příčinou virového průjmu. Nejčastěji se vyskytuje u štěňat, ale může postihovat i starší jedince. Pes má průjem, zvrací, je hodně ziznivý, apatický a trpí nechutenstvím. Někdy se pes nakazí jak parvovirem, tak koronavirem najednou. Současná infekce různými viry a přidruženou bakteriální mikroflorou vede často k těžkému zánětu zažívacího traktu a k úhynu

Infekční hepatitida psů

Virové onemocnění postihující především játra. Někdy onemocnění proběhne bez výrazných klinických příznaků. Může docházet k zánětům rohovky, většinou jednostranným, které mohou po odeznění nákazy bez problému zmizet. Pokud se dostaví klinické příznaky, jde o zvracení, horečku, průjem, bolesti břicha za chrupavkou a hrudní kostí. Mimo zánětu jater se u chronických případů dostaví i postižení ledvin

Infekční tracheobronchitida - (psincový kašel)

Akutní, vysoce nakažlivé onemocnění. Podstatou je infekce komplexem různých virů a bakterií. Jde především o adenoviry, virius parainfluenzy psů, reovirus psů, mohou se přidat i další.....(psinka, prvovirus, mykoplazmata...). Jako sekundární bakteriální mikroflora se přidružují mnohé bakterie, které komplikují prvotní onemocnění a zhoršují klinický obraz. Z bakteriální mikroflory je to především Bordetella bronchiseptica. Jako prvotní příznak je silný kašel, zvracení a dávení, pak se dostavují výtoky, často až hnisavé z očí a nosu.

Borelioza psů

Zdlouhavá bakteriální infekce, může navodit dlouhodobě bolestivé stavy. Hlavními příznaky jsou artritidy s náhlým vznikem značných bolestí, kulhání, horečky, nechutenství, netečnost a deprese. Těžká forma postihuje srdce, mozek a ledviny.

Leptospiroza

Bakteriální onemocnění, původce nacházíme často u volně žijících zvířat, která je mohou dlouhou dobu vylučovat a šířit tak infekci. Pes se nakazí přímo od nemocných zvířat, nebo pitím kontaminované vody. Hlavním příznakem je vysoká horečka, žloutenka, krváceniny na sliznicích a krev v trusu. Některé sérovary leptospir jsou přenosné na člověka a vysoce nakažlivé- Weilova žloutenka.

Vzteklina

Nebezpečná nákaza, atakuje mozek a onemocnění končí vždy smrtí. Psy se mohou nakazit po pokousání od vzteklého volně žijícího zvířete (liška, jezevec). Mohou se nakazit jak domácí zvířata tak i člověk (pokousání, poranění..od infikovaného zvířete).

Očkování proti vzteklině je povinné u psů starších 6 měsíců. Přeočkování se řídí dle pokynů veterináře a výrobce vakcín.

-Jak chránit hafiky?

Dostatečně dbát na zdraví, hygienu, bránit případnému styku s nemocným, kvalitní stava a životospáva. Především mít ale psy v imunitě- pravidelně tedy očkovat a udržovat trvale vysoké hladiny specifických protilátek.

Psi každého věku, stáří a plemene se mohou stát nosiči virů a bakterií a tím zdrojem infekce pro vnímavá zvířata.

Vakcinujeme především: vzteklinu, psinku, parvovirozu, koronavirozu, hepatitidu,

tracheobronchitidu, parainfluenzu, leptospirozu, boreliozu.

Pouze veterinář Vám odborně poradí jaké vakcinační schéma je pro Vašeho psa nejlepší. Záleží např. na věku, prostředí, kde pes žije, optimální době vakcinace (kdy začít očkovat a kdy přeočkovat), zdravotním stavu v době vakcinace, výběru vakcíny.....

První pomoc pro psa

V případě, že potřebuje pes pomoci, postupujeme následovně:

- 1) Nejprve se snažíme ještě situaci nezhoršit a odstraníme příčinu (překážky z dýchacích cest....)
- 2) Seženeme profesionální pomoc a zajistíme psovi pohodlí, klid

Co by měla obsahovat lékárníčka pro psa?

- větší množství obvazového materiálu různých velikostí, vatu, gázu
- pinzeta, nůžky
- šátek, či pásek pro zhotovení improvizovaného košíku
- náplasti
- dezinfekce
- hořčičný prášek, peroxid vodíku

Do lékárníčky pro psa nikdy nedáváme léky pro lidi!!!! Podání léků konzultujeme s veterinárním lékařem.

PRVNÍ POMOC PŘI.....

A) DOPRAVNÍ NEHODA

- odneseme psa z místa, aby neutrpěl další úraz
- vyčistit dýchací cesty, udržovat dýchání, odstranit překážky a tekutiny, které by se mohli dostat do dýchacích cest
- případně z šátku, obvazu, kravaty improvizujeme náhubek u kousavých psů
- psa opatrně přemístíme na deku, kabát, přemístíme ho do auta a odvezeme na veterinu, kam předem zavoláme, že vezeme úraz

B) ZTRÁTA KRVE

- pes si místa, která krvácejí nejvíce většinou olizuje
- na ránu přiložíme obvaz, kapesník, čistý hadr....namočený ve studené vodě
- rovnoměrně přiložíme tlakový obvaz
- při zastavování krvácení z velkých cév můžeme ještě tlakový obvaz převázat obvazem, dbáme aby se neuvolnily krevní sraženiny, přesvědčíme se, že bandáž psa neškrtí

C) KOLAPS, ŠOK

- uvolníme dýchací cesty, vytáhneme jazyk a odstraníme překážky a tekutiny z dýchacích cest
- necháme psa v klidu, udržujeme ho v teple, suchu pomocí deky- pokud nejde o úžeh
- nenecháváme psa ležet na jednom boku déle, než 15 minut
- dýchání udržujeme ručně vyvíjením stejnoměrného a pevného tlaku na hrudník, každých několik vteřin.

D) TORZE, DILATACE ŽALUDKU

- jde o stav, který akutně ohrožuje život psa
- jedná se o nahromadění plynů v žaludku, žaludek je převrácen v podélné ose
- záleží zde na minutách, okamžitě jedeme na veterinární pracoviště, kam předem voláme
- nejprve se uvolní nahromaděný plyn a žaludek se vrací do správné polohy operativně

Krmení po operaci torze žaludku:

Pes by neměl být rušen při krmení, krmnou dávku rozdělíme do několika malých, kterou podáváme v průběhu dne, miska by měla být na vyvýšeném místě, aby spolykal s krmením co nejméně vzduchu. Pes po krmení musí mít klid.

E) ÚPAL

- je nejčastěji způsoben necháním psa v autě v letních měsících. Rychle zde stoupá teplota.
- auto je třeba otevřít. Pes nejprve jeví známky vyčerpání a úzkosti
- psa přeneseme do stínu, na chladné a vzdušné místo, pes může být až v bezvědomí.
- do příjezdu veterináře přikládáme studené obklady na končetiny

F) OTRAVY

- při pozření léků, bereme zbytek a krabičku sebou na veterinární pracoviště, posoudíme kolik pes snědl.

- pokud nepozřel žíravinu, vyvoláme zvracení- nejčastěji roztok soli

Nejběžnější otravy:

Warfarin (k hubení hlodavců)- dochází ke krvácení ze všech tělních otvorů

Olovo – těžké zvracení, průjem

Paraquat (herbicide)- dýchací potíže, kolaps

Metaldehyd (hubení slímáků, hlemýžďů) – nepřiměřené slinné reky na podněty

Nevyvoláváme zvracení, pokud pes pozřel žíraviny, kyseliny, nebo rozpouštědla!!

G) DUŠENÍ

- pes si sahá packou k tlamě, vydává dávivé zvuky, ale nezvrací
- otevřeme tlamu a vytáhneme předmět zapříčeni v hrdle rukou, nebo lžící

H) ÚRAZ ELEKTRICKÝM PROUDEM

- pokud je pes zasažen elektrickým proudem a je v bezvědomí, nejprve vypneme proud a pak se ho dotýkáme. Nejčastěji se stává u štěňat, kterým se mění zuby a mají potřebu „hryzat,“
- psa dáme na pravý bok, obnovujeme dýchání za pomoci masáže hrudníku, vytáhneme jazyk, aby nepřekážel v dýchání
- hrudník stlačujeme v pětivteřinových intervalech

CH) OPAŘENINY

- místo vystříháme a přikládáme studené obklady

I) KOUSNUTÍ, ŽIHADLA

- kousnutí od jiných psů je vždy zdrojem infekce
- okolí rány ostříháme, očistíme teplou vodou, vyhledáme veterináře, který pravděpodobně nasadí ATB. Ránu hlídáme, jestli nehnisá, zda se dobře hojí a nevznikají abscesy.
- žihadlo většinou způsobuje otoky, proto se ho pokusíme najít a vyndat.

J) AKUTNÍ ZVRACENÍ, PRUJEM

- psi zvrací velmi často a snadno (tráva).
- stav ale nepodceňujeme, může se jednat o otravu, nebo jiný závažný stav, proto rychle vyhledáme pomoc veterináře. Léky pro lidi nepodáváme

K) OSINY

- nejčastěji zabodnuté v pacce, nebo spadlé do ucha, v oku
- pokud si osinu netroufáme vyndat sami, nebo je již příliš hluboko, navštívíme veterináře. Osiny velmi často a rychle „putují,“působí bolest a zanítí se.

L) PODCHLAZENÍ (hypotermie)

- psa vezmeme z chladu, zabalíme do dek a necháme ho vytvořit tělesnou teplotu. Nesmíme zahřívát příliš rychle a podávat alkohol.

M) ZÁCHVATY

- pes sebou většinou škube, má pěnu u tlamy a neví o sobě.
- psa uložíme do klidu, temna, dáváme pozor aby nás pokousal, aby se nezakl a navštívíme odbornou pomoc

Nejčastější onemocnění

Onemocnění kůže

Co jsou onemocnění kůže?

Kůže je největším tělesným orgánem s aktivním metabolismem a tím také s vysokými nároky na přísun energie a živin. Kromě různých přímých defektů kůže, jako jsou třeba poranění, zánětlivé stavy způsobené parazity a mikroorganismy se na kůži projevují i mnohé poruchy vnitřních orgánů jako sekundární projev těchto onemocnění.

Kůže a srst plní funkci tělního pokryvu, termoregulační a je to zásobárna určitých látek. Chrání zároveň organismus před působením škodlivých vlivů. Každé onemocnění kůže může zvýšit riziko průniku patologických činitelů do organismu.

-Hlavní příčiny onemocnění kůže:

Dietilogické poruchy- podávání nevhodné stravy, nedostatečná saturace organismu živinami, nepostradatelnými mastnými kyselinami, stopovými prvky a vitaminy.

Alergie- V jednoduchosti lze rozdělit na:

Kontaktní - kdy dochází k přímému kontaktu alergenu s kůží.

Potravní - sekundární projev imunitně zprostředkované reakce na určitou složku potravy.

Inhalační - alergen je primárně vdechována sekundárně se imunitně zprostředkovaná reakce projeví na kůži.

Bakteriální onemocnění kůže- povrchové, nebo hluboké záněty kůže prvotně nebo druhotně zprostředkované patologickými bakteriemi.

Mykotická onemocnění kůže- plíšňová a kvasinková onemocnění, která nejčastěji vznikají při nedostatečné obranyschopnosti kůže.

Parazitární onemocnění kůže- nejčastější příčina onemocnění (blechy, klíšťata, dravčící, svrab, trudníkovitost....).

Autoimunitní onemocnění kůže- vzácná onemocnění, kdy se tělo brání proti některé složce, která je za normálních okolností tělu vlastní.

Endokrinní kožní onemocnění kůže- vzniká v důsledku snížené, nebo zvýšené funkce orgánů, které produkují hormony

Psychogenní onemocnění kůže- vzniká jako projev nervozity, neklidu, nevolnosti, sociálních změn, kdy je zvířeti odpírána dosud poskytovaná pozornost, při změnách denního režimu. Projevuje se většinou v podobě úporného vylizování určitých míst na těle.

--Příznaky:

Zhoršení stavu srsti- je matná, rozježená, láme se....

Zvýšená ztráta srsti- línání mimo obvyklou dobu.

Svědivost na určitých místech, nebo na celém povrchu těla.

Drbání, vylizování ve zvýšené míře, změna barvy srsti, nebo kůže.

Různá poranění, defekty, vřidky, nebo mokvavé skvrny na povrchu těla.

Zvýšená povrchová citlivost při dotyku- zvířata se mají tendenci okamžitě začít drbat, nebo výrazně pohybují kůží v místě dotyku.

Přítomnost parazitů, nebi jejich vývojových stádií, případně zplodin metabolismu.

-- Terapeutické postupy:

Klinické a laboratorní vyšetření určí následující léčbu.

Lokální terapie- aplikace mastí, šamponů.....přímo na kůži. Užívá se většinou při nekomplikovaných, lokálních onemocněních.

Celková (systémová) terapie- aplikace léčiv (injekce, tablety...). Užívá se tam, kde není předpoklad úspěchu jen lokální terapie.

Dieta- změna krmiva, případně přímo tzv. dieta „kožní“, Vhodný doplněk k léčbě lokální i celkové. Někdy i alternativní léčebný postup.

Co může sledovat a udělat majitel? Nedáváme zbytky od stolu, spolupracujeme s lékařem, kontrolujeme hmotnost, sledujeme frekvenci výkalů a množství, sledujeme stav kůže, srsti, svědivost....

Obezita

Nadváha a její vyšší stupeň obezita je tzv. civilizační onemocnění. Jedná se o stav, kdy tělesná hmotnost přesahuje v závislosti na konstituci plemenný standart o určité hmotnostní procento. Nadváha přesahuje o 5-10%, obezita o více než 10%. Při 20 a více % se jedná o manifestní formu obezity.

Všechny stavy jsou pro organismus nebezpečné, přímo snižují věk zvířete. Při nadváze a obezitě se připojuje často onemocnění pohybového aparátu a porucha výměny látkové - cukrovka. Ztučnění výrazně snižuje kapacitu dýchání, ale spotřeby kyslíku pro organismus stoupá. Může dojít i k výskytu zvýšení krevního tlaku, srdeční slabost, je zvýšené riziko infekce a komplikace v případě narkozy.

Mechanismus vzniku nadváhy:

1-zvýšené ukládání tuků při nadbytečném přísunu energie- překrmování, nevhodné krmivo, pamlsky a zbytky od stolu v nadbytečné míře.

2-snížení pohybové aktivity- zvířata chovaná v domácím prostředí mají oproti volně žijícím, nebo pracujícím výrazně sníženou pohybovou aktivitu a tím i nároky na přísun energie.

V praxi se obojí kombinuje.

Terapie

Pohyb, žádné zbytky od stolu a pamlsky, kontrola hmotnosti, rozdělení krmné dávky do několika a krmíme častěji- zvíře tak bude mít menší pocit hladu. Když krmíme specifickou dietou, řídíme se důsledně návodem.

Cukrovka

-Diabetes mellitus

zahrnuje v sobě různé poruchy látkové výměny glukózy. Výskyt je poměrně vysoký a postihuje 3-10%psí populace. S vysokým věkem je výskyt pravděpodobnější. U psa ani kočky se nejedná o onemocnění jednotné, které by mělo jednoznačnou příčinu. Je třeba precizní diagnostika a následný terapeutický postup. Společným znakem je vylučování glukózy močí při enormě vysokých hladinách glukózy v krvi a absolutní nebo relativní nedostatek inzulínu. Je to závažné onemocnění, v neléčených případech končí smrtí. Léčba je dlouhodobá, nebo celoživotní.

Základní dělení dle hladiny inzulínu, hladiny cukru a léčeném stavu zvířete a testu glukózové tolerance:

1. primární formy

a) typ I- cukrovka z nedostatku inzulínu - hladina inzulínu je snížena, nebo inzulín zcela chybí. Většinou nejčastější forma.

b) typII- na inzulínu nezávislá cukrovka, jedná se o zvýšenou potřebu inzulínu, vzhledem ke zvýšené inzulínové rezistenci cílových orgánů a opžděnou reakci buněk slinivky břišní, které jsou zodpovědné za produkci inzulínu (tzv. B buňky) na zvýšenou hladinu cukru v krvi.

2. sekundární formy

a) nedostatek inzulínu je způsoben prvotním onemocněním slinivky břišní

b) formy, které nemají přímou souvislost se slinivkou břišní - podávání některých léků, Cushyngův syndrom.....

-Příznaky:

Žíznivost, vysoký příjem takutin (více než 60ml/kg/den), častější močení, snížení chuti k příjmu potravy, zvracení (zdánlivě bez příčiny), ztráta tělesné hmotnosti i při dostatečném příjmu, celková slabost, zhoršení zraku (v šeru).

Močové kameny

Močové kameny a krystaly- nazývány též kameny močového měchýře. Je to bolestivé a nepříjemné

onemocnění močového měchýře, nebo močového traktu. Pro zvíře je každé močení bolestivé. Jestliže je moč příliš koncentrovaná a obsahuje některé komponenty, může docházet k tvorbě močových krystalů. Když se včas nezasáhne, mohou se močové krystaly formovat v kompaktní močové kameny. V těžkých případech dochází k obstrukci-ucpání močových cest, kdy zvíře není schopno močit.

Typy močových kamenů:

-Močové kameny složené ze struvitových krystalů jsou nejčastější u psů i koček. Struvit je sloučenina hořčíku, fosforu a amoniaku (fosforečnan hořečnato amonný). Struvitové krystaly se budou formovat v moči za předpokladu vysoké koncentrace hořčíku a fosforu při současném posunu pH moči do zásaditého prostředí. Užíváním správné diety je lze rozpustit.

-Močové kameny složené z kalcium - oxalátových krystalů se budou v moči vytvářet, jestliže bude v moči vysoká koncentrace vápníku a oxalátů. Kalcium-oxalátové jsou zcela nerozpustné a terapie vyžaduje chirurgický zákrok. Při užívání správné diety, lze zabránit znovuvytvoření kamene.

-Urátové močové kameny jsou vzácné. Výskyt je spíše predisponován (dalmatínek). Nebo u zvířat s abdominálními funkcemi jater. Formování Amonium urátových močových kamenů je možné v případě vysoké koncentrace urátů a amoniových iontů v kyselé moči.

-Cystinové jsou známé jen u některých plemen a formují se při vysoké koncentraci cystinu v kyselé moči.

-Faktory umožňující vznik MK:

a- příliš koncentrovaná moč

-krmivo obsahuje příliš vysoký obsah hořčíku, fosforu, vápníku, nebo proteinů

-krmivo indukuje příliš vysoké nebo nízké pH moči

-zvíře málo pije- zvyšuje se koncentrace moči a snižuje se její celkové množství, malá frekvence močení

b-infeke močového traktu

jako přímý důsledek infekcí moč. traktu vznikají především struvitové MK a krystaly.

c-věk a plemeno

při vyšším věku a u některých plemen je určitá pravděpodobnost

d-pohlaví

MK a krystaly se vyskytují u psů i fen. Častěji s ale vyskytují u samců, protože mají delší a tenčí močový trakt.

-příznaky:

Časté močení, močení je bolestivé a obtížné, neúspěšné pokusy o močení, krev v moči, bolestivost břicha, olizování v oblasti genitálií, krystalky mohou i odcházet s močí ven.

!!!!!! - jestli-že je močový trakt zneprůchodněn a zvíře nemůže močit, zplodiny metabolismu se dostávají zpět do krve. To může způsobovat zvracení až koma. Následně úhyn.

Rozdílné typy MK vyžadují rozdílnou léčbu. Vždy dbejte pokud krmíte veterinární dietou, aby byla správná.

--diagnostika:

Analýza moče.

Mikroskopické vyšetření močového sedimentu ke stanovení typu krystalu, chemické vyšetření pro stanovení pH.....bakteriologická kultivace.....

RTG, Sono.

Stanovení velikosti, množství a lokalizace.

Chronická nedostatečnost ledvin, jater a srdce:

-Ledviny

Progresivní, nevléčitelný, často se vyskytující se syndrom. Ledviny mají omezenou schopnost vylučovat metabolické zplodiny, regulovat vodní, elektrolytovou a acidobazickou rovnováhu a plnit svoje endokrinní funkce. Nejedná se tedy o nemoc s jednoznačnou patogenezi a tudíž ani terapií. Onemocnění se vyvíjí pozvolna, plíživě. Ke klinickým projevům dochází při nefunkčnosti 65-75% tkáně ledvin. Chronické selhání ledvin končí smrtí jedince.

-Játra

Při nedostatečnosti jater je velmi rozmanitá škála příznaků. Játra jsou nejdůležitějším intermediálním orgánem těla a účastní se přímo, nebo nepřímo mnoha tělesných fcí. Játra mají velkou rezervní kapacitu a schopnost regenerace. Většina onemocnění jater může tedy probíhat bez zjevných klinických příznaků a teprve výpadek, nebo poškození 70-80% jaterní tkáně vede ke klinickým projevům nedostatečnosti. Při včasné diagnostice a terapii primárního onemocnění je velká naděje na stabilizaci stavu, nebo vyléčení.

-Srdce

O srdeční nedostatečnosti se mluví tehdy, když srdeční sval i přes nasazení tzv. kompenzačních mechanismů nedokáže zásobit organismus krví. Vždy tak dochází k městnání krve v malém nebo velkém krevním oběhu, podle příčiny srd. nedost. a následně k uvolňování tekutin mimo krevní řečiště a vzniku různých druhů otoků- edemů.

Vzhledem k povaze onemocnění se jedná vždy o vážné stavy. Prognóza nebývá příliš jasná.

Všetchna 3 onemocnění se vyvíjejí postupně, postihují především starší populaci. Klinické příznaky a

terapie jsou podobné.

--příznaky:

Zvíře se snadno unaví, apatie, deprese, hubnutí, průjem, zvracení, horečky, zvýšený příjem tekutin, zvýšené množství moči, tmavá moč, sklon ke krvácivosti, poruchy periferní citlivosti, poruchy chování a vědomí, epileptické záchvaty, žlutavé zbarvení kůže, zvětšování objemu břicha (propad směrem dolů, tvar hrušky), vlhký kašel s pěnovitým výpotkem, dušnost, zápach z tlamy (moč, aceton, hnilobný zápach)

Poruchy trávení

Onemocnění trávicího traktu- Trávicí trakt je soubor orgánů, jehož hlavním úkolem je přeměnit přijatou potravu v energii tělu vlastní a jednotlivé složky upravit do takové podoby, aby byli pro organismus využitelné pro zachování života a produkčních ukazatelů. Celý trávicí trakt se skládá z dutiny ústní, jícnu, žaludku, tenkého, tlustého a slepého střeva, konečníku a orgánů, které se podílí na produkci trávicích enzymů, případně primární metabolizaci produktů trávení - játra a slinivka břišní.

Galudek přemění přijatá sousta potravy cestou mechanickou a částečně i enzymatickou v jakousi kaši. Tato kaše je posouvána do tenkého střeva, kde je za pomoci trávicích enzymů postupně více rozmělněna na extrémě malé složky, které jsou vstřebávány do krevního řečiště- tělo asimiluje potřebné živiny a energii. Vše, co nemůže být stráveno, nebo to co tělo nepotřebuje, je vyloučeno.

Tento proces trávení a vstřebávání může negativně ovlivnit celá řada faktorů a dochází narušení fce trávicího traktu. Výsledkem takového narušení je vždy horší využitelnost energie a živin, zhoršení zpětné resorpce vody. Dlouhotrvající stavy mohou vést k patologickému hladovění, ztrátám tělesné hmotnosti, v případech dlouhotrvajícího zvracení nebo průjmu k odvodnění organismu. Neléčené a dlouhotrvající případy mohou končit smrtí. Mladší organismus je vnímavější.

-Hlavní příčiny onemocnění trávicího traktu:

Dietologické poruchy- podávání nevhodné stravy, nevhodný krmný režim, náhlá změna krmiva, pozření cizích předmětů....

Stresové stavy- nadměrná zátěž, transport, u citlivých jedinců může přejít v akutní průjem

Alergie na určitou složku potravy- příčinou takových alergií je reakce imunitního systému na složku v potravě.

Deficit trávicích enzymů- poruchy sekrece trávicích enzymůzpříčiňují špatné rozložení některých složek potravy, tyto mohou následně způsobit narušení fce. střev.

Infekční onemocnění virového, nebo bakteriálního původu- specifické infekce trávicího traktu nebezpečné především pro mladé organismy - proti většině nebezpečných infekcí lze chránit důslednou vakcinací. Nespecifické infekce a poruchy, které umožňují nárůst patogenních bakterií ve střevech jako přímý důsledek narušení vnitřní rovnováhy trávicího traktu.

Invaze parazity- ploší i oblí červi, jednobuněčné organismy způsobují poruchy funkčnosti trávicího traktu.

Pozření cizího tělesa- dochází k poškození sliznic, někdy může dojít k úplnému zneprůchodnění, což vyžaduje okamžité řešení.

--Příznaky: nechutenství, snížená, nebo zvýšená frekvence vyprazdňování, méně nebo více výkalů, změna konzistence výkalů - průjem, nebo zácpa, změna barvy výkalů (světle žlutá až tmavočerná), zápach (hnilobný, nasládlý..), příměsi ve výkalech (hlen, pěna, krev, parazit.....), zvracení, plynatost, bolestivost, zvětšení objemu břicha, ztráta hmotnosti, elasticita kůže, zhoršená kvalita srsti, celková slabost.....

--Terapie:

V náhlých případech krátce trvající průjem vyřeší obyčejně hladovka na 24hodin.

Za tuto dobu se obyčejně trávicí trakt zklidní a obnoví se správná činnost. Doporučuje se obvykle jen voda, případně s glukózou (elektrolytový roztok). Ve vážnějších případech se hladovka prodlužuje. Zvíře by mělo být hlídáno aby nic nesnědlo z cizích zdrojů. Důležitá je především voda a příjem tekutin v dostatečné míře, aby nenastala dehydratace. Důležité je i klidné a tiché místo, aby se předešlo stresu a zvíře si dostatečně odpočinulo.

- léky- přidávají se jako terapie ve vážnějších případech a pokud nepomohla hladovka.

- Dieta- musí být jednoduše stravitelná a plnohodnotná. Je upřednostněna oproti běžnému jídlu. Je tím zabezpečen dostatek živin, energie,....

Při přechodu na nové krmivo je důležité udělat pozvolný přechod cca 14 dní.

Nádorová onemocnění

Nádorová onemocnění jsou jednou z nejčastějších příčin úhynů. Je způsobeno nekontrolovaným dělením tělních buněk, které jsou stavebními jednotkami všech živých tkání. Nádorové buňky poškozují jejich normální funkce. Nekontrolovaný růst buněk může vést k nárůstu bulky- nádoru- tumoru. V případě rakoviny krve, nádorové buňky kolují organismem v krevním oběhu. Benigní tumory setrvávají v jednom místě, obvykle rostou pomalu, mohou působit problém při tlaku na okolní cévy a orgány. Maligní tumory jsou agresivnější a vnikají do okolních tkání, často se rozšíří krevním oběhem do dalších částí těla.